

Z d ŏ v o d o v :

Zmätočná sťažnosť uplatnená námietkou, že v smysle § 54, odst. 2 tr. z. mal byť pominutý vedľajší trest straty úradu, zrejme chce uplatňovať zmätok podľa § 385, č. 2 tr. p. V tejto čiastke je zmätočná sťažnosť bezzákladná.

V smysle § 54, odst. 2 tr. z. nemusí byť vyslovená strata úradu, keď trest súdom stanovený nepresahuje 6 mesiacov väzenia.

Súd v takom prípade môže podľa svojho voľného uváženia pominúť alebo nepominúť vyslovenie straty úradu. Nakoľko toto rozhodnutie spočíva na voľnom uvážení súdu, nemožno tento výrok napádať zmätočnou sťažnosťou.

Pri preskúmaní veci z úradnej povinnosti zbadal najvyšší súd toto:

Obžalovaný bol uznaný vinným prečinom nadržovania podľa § 374 tr. z. Odvolací súd okrem trestu na slobode a okrem jednoročnej straty úradu vyslovil aj jednoročnú stratu práva volebného do obcí s tým, že trestný čin bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných.

V smysle § 54, odst. 1 tr. z. treba vysloviť stratu práva volebného do obcí, kde to zákon ustanovuje a sú splnené podmienky § 3, bod 3 zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. v znení vyhlášky ministerstva vnútra zo dňa 15. júla 1933, č. 123 Sb. z. a n.

Podľa § 377 tr. z. má byť pre nadržovanie vedľa trestu straty slobody vyslovená tiež strata úradu, bolo-li spáchané na prospech pachateľa alebo účastníka takého zločinu alebo prečinu, pre ktorý má byť podľa zákona uložená strata úradu. Nepredpisuje tedy zákon na prečin nadržovania ako vedľajší trest dočasné odňatie politických práv, t. j. v smysle zák. č. 75/1919 Sb. z. a n. stratu práva volebného do obcí.

V dôsledku toho odvolací súd vyslovením vedľajšieho trestu straty práva volebného do obcí prekročil trestné sadzby a tým zaviniť vecný zmätok podľa § 385, č. 2 tr. p. Vyslovenie tohoto vedľajšieho trestu sa stalo zrejme na ujmu obžalovaného B. a preto najvyšší súd pokračoval z úradnej povinnosti podľa § 385, posl. odst. tr. p., rozsudok odvolacieho súdu v tomto smere zrušil a tento vedľajší trest pominul. Výrok rozsudku odvolacieho súdu, že »čin trestný bol spáchaný z pohnútok nízkych a nečestných«, bol učený len hľadiac na výrok o strate práva volebného, preto stal sa týmto rozhodnutím bezpredmetný a bol tiež pominutý.

Čís. 5949.

Výrok rozsudku soudu prvé stolice o upuštění od potrestání lze napádati jen o d v o l á n í m, ať jde o tvrzené porušení striktního předpisu zákona nebo o pouhé porušení zásad arbitrérních (§§ 33, odst. 1 zákona o ochraně cti).

Soud, ukládající odpovědnému redaktoru a vydavateli uveřejnění rozsudku po rozumu § 7, odst. 1 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. (ve znění vyhl. čís. 145/1933 Sb. z. a n.), nesmí se odchýlití od velících ustanovení, která obsahuje o čase a způsobu uveřejnění § 8 téhož zákona.

Předpis § 12 zákona čís. 108/1933 Sb. z. a n. slouží jen k omezení oprávnění žalobce, pokud se týče k ochraně obžalovaného; proto soukromý žalobce není ve smyslu §§ 282, 283 tr. ř. oprávněn odvolati se z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 12 cit. zák. z toho důvodu, že rozsudek neuvádí způsob a ostatní podmínky uveřejnění, ani dobu, do které se má uveřejnění státi.

(Rozh. ze dne 3. července 1937, Zm II 228/37.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmateční stížnost soukromého žalobce do rozsudku krajského soudu, jímž byl obžalovaný odpovědný redaktor uznán vinným přestupkem podle § 4 zákona č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n.; dále — mimo jiné — vyhověl nejvyšší soud částečně odvolání soukromého žalobce z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 7, odst. 1 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n., a pokud napadený rozsudek vyslovil, že se obžalovanému a vydavateli periodického tiskopisu »P. d.« ukládá, aby uveřejnili rozsudkový výrok do 14 dnů po pravoplatnosti rozsudku, změnil nejvyšší soud rozsudek v ten smysl, že se má podle § 8 cit. zák. uveřejnění státi nejpozději v druhém čísle jmenovaného periodického tiskopisu »P. d«, jež vyjde po dnu, kdy byla odpovědnému redaktoru nebo vydavateli doručena zpráva o tom, že rozsudek nabyl právní moci. Odvolání soukromého žalobce z výroku o uveřejnění rozsudku podle § 12 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. soud odmítl.

Z d ů v o d ů:

Stěžovateli nutno především připomenouti, že veškeré vývody jeho opravného prostředku, jež napadají — částečně i s hlediska domnělých důvodů zmatečnosti — výrok rozsudku první stolice o upuštění od potrestání, jsou provedením odvolání a nikoli zmateční stížnosti; neboť z ustanovení § 33, odst. 1, č. 2 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. při srovnání s dikcí jiných míst zákona, na př. § 10, odst. 3 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. vyplývá, že zmíněný rozsudkový výrok může býti napaden jen opravným prostředkem odvolání, ať jde o tvrzené porušení striktního předpisu zákona, nebo o pouhé porušení zásad arbitrárních.

Dotčené vývody opravného prostředku budou tudíž vyřízeny při rozhodnutí o odvolání. — — — —

Zřejmým poukazem uplatňuje zmateční stížnost hmotněprávní zmatek podle § 281, č. 9 a) tr. ř., dovozujíc, že obžalovaného je prý pokládati za původce článku (po rozumu § 1, odst. 3 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhl. č. 145/1933 Sb. z. a n.), poněvadž rozhodoval o tom, který článek se má zařaditi do časopisu, a poněvadž prý bez jeho vědomí »článek do rubriky (míněna je zřejmě rukrika jmenovaného časopisu »T., t.«) nemůže přijíti«. Takovou osobu dlužno prý klásti na roveň osobě zpravu sepsavší.

Stížnost není v tomto směru provedena podle zákona, nadržíc se v okruhu rozsudkových zjištění (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.), neboť rozsudek nezjišťuje právě uvedené skutečnosti, pokud jde o činnost obžalovaného jakožto odpovědného redaktora, nýbrž reprodukuje jen po této stránce výpověď svědka R., aniž se vyjadřuje, zda tyto skutečnosti bere či nebere za zjištěny.

Leč příslušné vývody zmateční stížnosti by neobstály ani s hlediska formálního zmatku neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. ř., neboť jde o skutečnosti právně nezávažné.

Stížnost je tu totiž úplně na scestí. Pokud se tu o obžalovaném mluví jakožto o osobě, která článek do časopisu zařadila, t. j. uveřejnění článku v tiskopise nařídila, je taková osoba původcem po rozumu § 1, odst. 3 cit. zák. jen, pokud nejde o redaktora toho kterého periodického tiskopisu, neboť odpovědný redaktor odpovídá již podle 2. odstavce § 1 cit. zák. vedle původců.

Zcela nesprávný je názor, že osobu, která rozhoduje o zařazení článku do časopisu, pokud se týče která jej vědomě pro časopis přijímá, jest již na základě toho postavití na roveň osobě článek sepsavší, neboť tím, co uvedeno, nebylo by ještě řečeno, že ona osoba znala a uvědomila si též obsah článku. A jen na tom záleží s hlediska otázky, zda obžalovaný odpovídá za přečin podle § 4 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n. nebo za pouhý přestupek podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. Pro subjektivní skutkovou podstatu prv uvedeného přečinu nestačí, že si pachatel měl a mohl urážlivý obsah stíhaného článku uvědomiti; to stačí jen s hlediska nedbalostního deliktu podle § 4 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhl. č. 145/1933 Sb. z. a n.

Poněvadž však uvedené údaje svědka R. poukazují jen k nedbalosti obžalovaného jakožto odpovědného redaktora a nikoli k tomu, že skutečně znal obsah každého článku do rubriky »T., T.« pojatého, je bez významu, že rozsudek nepřihlíží k uvedeným skutečnostem, takže rozsudek v tomto směru netrpí ani zmatkem neúplnosti podle § 281, č. 5 tr. řádu. — — — —

Důvodné je částečně odvolání soukromého žalobce z výroku o uveřejnění rozsudku po rozumu § 7 zák. č. 124/1924 Sb. z. a n. ve znění vyhlášky č. 145/1933 Sb. z. a n. Napadený rozsudek ukládá totiž obžalovanému a vydavateli periodického časopisu »P. d.«, aby bezplatně a bez poznámky uveřejnili v periodickém tiskopisu »P. d.« na stejném místě a stejným tiskem, jak byl uveřejněn stíhaný článek, do 14 dnů po pravoplatnosti rozsudkový výrok bez důvodů. Ohledně uvedené lhůty vytýká odvolání důvodně, že rozsudek porušil závazné ustanovení § 8 cit. zák.; bylo již rozhodnutím zrušovacího soudu č. 5734 Sb. n. s. vysloveno, že se soud, ukládající odpovědnému redaktorovi a vydavateli uveřejnění rozsudku po rozumu § 7, odst. 1 cit. zák., nesmí odchýliti od velících ustanovení, která obsahuje o čase a způsobu uveřejnění § 8 téhož zákona. Měl tudíž napadený rozsudek určití, že se uveřejnění v časopise »P. d.« má státi nejpozději v druhém čísle, jež vyjde po dnu, kdy byla odpovědnému redaktorovi nebo vydavateli doručena zpráva o tom, že rozsudek nabyl právní moci.

Rozsudek nehoví však uvedenému předpisu, ani pokud jde o místo uveřejnění. Nesprávné je též, že se uveřejnění ukládá osobně obžalovanému a nikoli povšechně odpovědnému redaktoru a vydavateli, když adresáty zmíněného příkazu jsou onen odpovědný redaktor a vydavatel, kteří tyto funkce zastávají v době, kdy má být splněna povinnost k uveřejnění. Leč v těchto směrech není rozsudek napaden.

Naproti tomu napadá soukromý žalobce rozsudek, pokud ukládá jen uveřejnění rozsudkového výroku a nikoliv i důvodů rozsudku. Podle výslovného ustanovení § 7, odst. 1 cit. zák. je sice, učiní-li žalobce příslušný návrh, výrok o uveřejnění rozsudkového výroku obligatorní, leč uveřejnění důvodů v rozsahu rozsudkem určeném má být uloženo, jen pokud je toho třeba k zadostučinění.

Tento předpoklad odvolání sice tvrdí, leč ani slovem nenaznačuje, proč je k zadostučinění pro stěžovatele v souzeném případě zapotřebí též uveřejnění důvodů rozsudku. V tomto směru odvolání tudíž určitě neuvádí okolnosti, jež mají odvolání odůvodniti, takže k této části odvolání nelze přihlížeti (§ 294, odst. 2 tr. ř.).

Pokud jde o odvolání z výroku o uveřejnění rozsudku po rozumu § 12 zák. č. 108/1933 Sb. z. a n., vytýká žalobce, že rozsudek proti předpisu § 12 cit. zák. neuvádí způsob a ostatní podmínky uveřejnění ani dobu, do které se má státi. Podle § 12 cit. zák. má rozsudek skutečně taková ustanovení obsahovati. Je však jasno, že tento předpis zákona slouží jen k omezení oprávnění žalobce, pokud se týče k ochraně obžalovaného. Nemůže se proto soukromý žalobce zmíněným opomenutím nalézacího soudu považovati za stížena, provádí tu naopak odvolání ve svůj neprospěch a není proto podle všeobecných zásad procesního práva, docházejících výrazu i v ustanoveních §§ 282, 283 tr. ř. k takovému odvolání oprávněn. Bylo je proto bez rozhodnutí ve věci odmítnouti.

Čís. 5950.

Ustanovenia § 4 zákona čís. 124/1924 Sb. z. a n. v znení vyhlášky čís. 145/1933 Sb. z. a n. sú k § 1 tohoto zákona podporné, takže § 4 cit. zákona sa užije len vtedy, ak sa nedokáže, že zodpovedný redaktor je pôvodcom zprávy, resp. že zpráva bola uverejnená s jeho vedomím.

(Rozh. zo dňa 7. júla 1937, Zm III 253/37.)

N a j v y š š í s ú d v trestnej veci proti A. pre prečin pomluvy tlačou z úradnej povinnosti zrušil podľa § 35, odst. 1 por. nov. rozsudky oboch súdov nižších stolíc a poukázal krajský súd, aby znova vo veci jednal a rozhodol; zmätočnú sťažnosť súkromného žalobcu odkázal na toto rozhodnutie.

D ô v o d y:

Pri preskúmaní veci presvedčil sa najvyšší súd, že oba súdy nižších stolíc nezistily okolnosti, od zistenia ktorých závisí možnosť použitia príslušných ustanovení trestných. Obžalovaný bol sprostý obžaloby